

**בבית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים**

עת"מ 26445-08-16

לפני כב' השו' עודד שחם

**המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר, ע"ר 580163517
דמיאטי, ת"ז
זכארנה, ת"ז
מרשוד, ת"ז**

**ע"י ב"כ עוה"ד עידו בלום
עידו בלום, משרד עורכי דין
רח' שפע טל 1, תל אביב
טל': 03-7444070, פקס: 03-7444170**

העותרים

- נגד -

- 1. הממונה על חוק חופש המידע במשרד הבריאות**
- 2. המרכז הלאומי לרפואה משפטית**

**ע"י ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז י-ם (אזרחי)
רח' מחל 7 ת.ד. 49333 ירושלים 97763
טל. 02-5419555 פקס. 02-5419581**

המשיבים

תגובה מקדמית לעתירה מטעם המשיבים

המשיבים מתכבדים להגיש תגובה לעתירה שבכותרת.

מבוא

1. עניינה של עתירה זו בבקשה לפי חוק חופש המידע תשנ"ח-1998 (להלן: **"חוק חופש המידע"**) שהגישו העותרים למרכז הלאומי לרפואה משפטית בבקשה לקבל פרטים ביחס לקבורתם של המחבלים: ז' דמיאטי ת"ז, ז' זכארנה, ת"ז ו' מרשוד, ת"ז (להלן: **המחבלים**).

2. אין וודאות מקצועית כי המידע המצוי במכון לרפואה משפטית נוגע לשלושת המחבלים האמורים, וזאת בשל העובדה שהליך הזיהוי לא הושלם במכון, בהיעדר פנייה מצד גורם כלשהו בעניין זה. לא התבצע בעניינינו הליך זיהוי על כל המשתמע מכך, ולא הובהר שאכן מדובר בגופת מחבל ספציפי, ועל כן מבחינת המכון נשארה הגופה בסטטוס של **"אלמוני"**. לאור האמור, בשלב ראשון יש להשלים את הליך הזיהוי ביחס לגופות שתקיהן מצויים במכון ומיוחסים למחבלים המוזכרים לעיל.

3. כמו כן, עמדת המשיבים הינה כי העותרים לא מיצו הליכים בבקשתם שהוגשה למכון לרפואה משפטית, שכן הם התבקשו להציג למכון אישור של גורמי הביטחון ומשטרת ישראל המאשרים את מסירת המידע, כמקובל, אך לא עשו כן, ופנו בבקשה לפי חוק חופש המידע לקבל מידע שהם התבקשו להביא אישור להעברתו.

עמדת המשיב

4. בעניינן של החזרת גופות מחבלים הוגשו מספר עתירות לבג"צ כשהעותרים בעניינינו היו חלק מהעותרים לבג"צ. ביום 2.11.14 הוגשה הודעת עדכון מטעם המדינה, לפיה על אף מאמצים שנערכו, לא אותרו גופות המחבלים שהחזרתן התבקשה במסגרת הליכי הבג"צ. במסגרת איסוף הנתונים לאיתור הגופות פנו הגורמים הקצועיים בצה"ל לכל גורם אפשרי אשר הוערך שיכול שיש בידיו נתונים רלוונטיים ובכלל זאת – המוסד לביטוח לאומי אשר אמון על מתן הוראה לקבורת גופות לא מזוהות ועל מימון הקבורה, המכון לרפואה משפטית כגורם שמרבית הגופות עוברות תחת ידיו, משטרת ישראל אשר הייתה מי שקיבלה אחריות על זירות הפיגועים ועל הממצאים בהן, וגורמים שונים בצה"ל.

5. תמונת המצב שהתקבלה ביחס לגופות המחבלים נשוא העתירה דנו, ואשר גובתה בתצהיר של סא"ל יואב אונקין, רע"ץ זיהוי וקבורה בצה"ל, הייתה כי גופות המחבלים נקברו ככל הנראה כ"גופות אלמונים". עובדה זו מצטרפת לכך שהזיהוי של אותם מחבלים לא הושלם במכון לרפואה משפטית. השתלשלות העניינים וניסיונות האיתור מפורטים בהרחבה בעמדת המדינה מיום 2.11.14.

6. ביום 13.7.15 לאחר דיון בעתירות בבג"צ, העתירות נמחקו בפסק דינו של בית המשפט העליון.

מצ"ב עמדת המדינה; פרוטוקול הדיון ופסק הדין בהליכי הבג"צ, ומסומן 1.

7. בינואר 2016 נערכה פניה ע"י המוקד להגנת הפרט אל המכון לרפואה משפטית בבקשה לערוך פגישה בענייני גופות המחבלים הנ"ל. תשובת המכון נשלחה לפונים בבקשה לקבלת נתונים מזהים. עוד צויין במענה כי הנושא הוא באחריות הצבא, ואין בידי המכון מידע מעבר למידע המצוי בידי רשויות הצבא (ושנמסר לעותרים זה מכבר במסגרת הליכי הבג"צ). בהמשך שלחו העותרים מכתב נוסף ובו פרטים מזהים אודות המחבלים, תוך ציון ההליכים הקודמים, בבקשה לקבלת מידע רלוונטי לאיתור הגופות הנ"ל.

8. העותרים נענו, בהתאם לנוהל "צילום תיק עבודה" כי עליהם לפנות למשטרת ישראל על מנת לקבל אישור להעברת נתוני המכון לידיהם. העותרים לא פנו למשטרת ישראל, אלא הגישו בקשה לפי חוק חופש המידע, כאשר הם נענו כבר קודם לכן, שהמידע יימסר בכפוף לאישור משטרת ישראל.

מצ"ב נוהל תילום תיק עבודה ומסומן 2.

9. סעיף 4.12 לנוהל קובע כי: "צילום תיק עבודה בתביעות "אזרחיות" – יתבצע בהתאם להנחיות נוהל אב של המכון ונוהל זה, דהיינו: "הגורם המפנה" שביקש את ביצוע הבדיקה/הנתיחה, הוא הגורם שמקבל את חוות הדעת ותיק העבודה ומאשר מסירתם לאזרחים". לנוכח האמור בסעיף זה, הגורם המפנה (למכון) בעניינינו היא משטרת ישראל, והיא הגורם האמון על מסירת החומר לעותרים, ועל כן התבקש אישור המשטרה למסירת החומר.

10. ההליך הנ"ל מתבצע בכל בקשת מידע מהמכון לרפואה משפטית, אשר הינו גוף מקצועי שנותן שירות לגורמי הביטחון ואכיפת החוק. המכון מחזיק במידע **עבור** הרשויות האמורות. המכון אינו בקיא כשלעצמו בהליכי חקירה או הליכים המשפטיים, **ונדרש לקבל את אישורו של הגורם המפנה בטרם ימסור מידע המצוי אצלו**, על מנת שלא לחבל או לפגוע בהליכים אלו ולמסור מידע שאין למוסרו, או שטרם ניתן למוסרו, לדוגמה מאחר ומדובר במידע אשר גילוייו עלול לשבש את התפקוד התקין של הרשות הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה כאמור בסעיף 9(ב1) לחוק חופש המידע, וכן מטעמי שמירה על הפרטיות, כמופיע בין השאר בסעיף 9(3) לחוק חופש המידע, המורה כי רשות ציבורית לא תמסור מידע שגילוייו מהווה פגיעה בפרטיות.

11. בעניינינו, נכון הדבר על אחת כמה וכמה לנוכח הליכים קודמים שהתנהלו בעניין זה, הרגישות המאפיינת סוגיה זו, והיעדר זיהוי הגופות שעניינן מיוחס למחבלים המוזכרים לעיל. בהיעדר זיהוי של הגופות, ובהיעדר אישור של משטרת ישראל למסירת המידע, מנוע המכון לרפואה משפטית להעביר את המידע המבוקש.

12. על כן, לנוכח האמור, העתירה מוגשת בהיעדר מיצוי הליכים מצד העותרים, הנדרשים לקבל אישור ממשטרת ישראל להעברת המידע לידיהם. על העותרים 2 ו-4 לפנות לרמ"ח משטרת טייבה, ועל העותר 3 לפנות לימ"ר ירושלים, בבקשה לקבלת היתר להעברת המידע המבוקש. כל זאת מבלי לגרוע מההכרח בזיהוי גופות ה"אלמונים" עם המחבלים הנזכרים ברישא לתגובה זו, ואשר העותרים מבקשים לקבל את גופותיהם.

13. **הלכה ידועה היא כי די באי מיצוי ההליך המנהלי טרם הגשת עתירה מנהלית כדי להביא לדחיית העתירה על הסף**. לעניין זה ראה פס"ד מיום 3.3.08 בעת"מ 8051/08 **סבאח סלים סעיד ואח' נ' שר הפנים ואח'**, וכן פסק דינה של כבוד השופטת יהודית צור בעת"מ **DAIKOUMING 1099/09 נ' משרד הפנים**, שם נקבע כי: "... כלל הוא שמי שפונה לבית משפט בעתירה מנהלית חייב למצות את ההליכים המנהליים העומדים לרשותו לפני הגשת עתירה לבית המשפט..."

14. בעניינינו, העותרים טרם פנו למשטרת ישראל, כפי שהתבקשו לעשות, על מנת לקבל את התייחסותה להעברת המידע המבוקש, על מנת לוודאי כי אין מניעה להעברתו, וזאת בכפוף להכרזת המשטרה על הגופות כמיוחסות למחבלים בעניינם עותרים העותרים. על כן טרם מוצו ההליכים מצידם של העותרים ודין העתירה להידחות.

15. כל זאת בשים לכך כי להליך בעניינינו קדם הליך שהתנהל בבג"צ בעתירות שהגישו העותרים ואחרים, באותו עניין, ועניינו היה קבלת גופות המחבלים האמורים לעיל על ידי משפחותיהם. העתירות נמחקו על ידי העותרים, לאחר שהובהר כי למרות מאמצים שנעשו על ידי כלל הגורמים המעורבים, גופות המחבלים לא אותרו. המאמצים שנעשו לאתרם, נעשו בין היתר על יסוד המידע שמצוי במכון לרפואה משפטית, אולם המידע לא אומת, וגופותיהם לא נמצאו.

16. אמנם, נתונה לעותרים הרשות לפנות בבקשה לפי חוק חופש המידע לרשויות המדינה בכל עת ומכל סיבה, אולם במקרה זה, הפניה מושא עתירה זו איננה מנותקת מהליכים קודמים באותו עניין, במסגרתם קיבלו העותרים מענה מלא, ככל שזה היה מצוי בידי הרשויות, והעותרים אינם מציינים הליכים קודמים אלה, כאילו הם פועלים בחלל ריק בניסיון לאתר מידע שלא ידוע להם זה מכבר, ויש בהתנהלות זו משום חוסר תום לב.

סוף דבר

17. בידי המכון לרפואה משפטית מצוי מידע הנוגע לגופות "אלמונים", אשר העותרים מייחסים למחבלים בעניינם הוגשה העתירה, ושעניינם נדון במסגרת הליכי הבג"צ שפורטו לעיל. המידע המצוי בידי המכון שימש בסיס להודעת המדינה במסגרת הליכי הבג"צ ולפיה על אף ניסיונות לאתר את גופות המחבלים ואת מקום קבורתן, הן לא נמצאו, כך שהעותרים מודעים למידע האמור, ואין בו כדי לחדש או לשנות מהדברים שנאמרו בהליכי הבג"צ.

18. זאת ועוד, על מנת לקבל את המידע המבוקש מהמכון לרפואה משפטית הופנו העותרים לקבלת אישור ממשטרת ישראל, בהתאם לנהלי המכון, ולא פעלו להשגת אישור כאמור, המתבקש מטעמים שונים לרבות שמירה על הפרטיות.

19. המידע המבוקש בעניינינו מתייחס לגופות "אלמונים" שלא זוהו כגופות המחבלים בעניינן הגישו העותרים את עתירתם, ולצורך מסירת המידע נדרש אישור של משטרת ישראל כי מדובר בגופות המחבלים, וכי ניתן להעביר את המידע המצוי במכון בעניינן לעותרים.

20. לאור כל האמור לעיל, מוטב היה כי העותרים היו מגלים לבית המשפט את התמונה העובדתית המלאה ביחס להליכים הנוגעים לאיתור גופות המחבלים המוזכרים ברישא לתגובה זו, ובהיעדר מיצוי הליכים, דין העתירה להידחות.

21. אין באמור בתגובה זו כדי למצות את כל טענות המדינה.

אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירה ולחייב את העותרים בהוצאות.

מיכל שלום עו"ד
פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

כ"ז חשוון תשע"ז, 28 נובמבר 2016